

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.629/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: Név1
(cím1)

A felperes képviselője: Jászai Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: Dr. Jászai Tamás János
cím2)

Az I. rendű alperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
(cím3)

Az I. rendű alperes képviselője: Dankóné dr. Nagy Enikő kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperes: Hely1 Megyei Város Önkormányzata
(cím4)

A II. rendű alperes képviselője: Dr. Magyar Zoltán kamarai jogtanácsos

A per tárgya: kisajátítási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős ítélet: a Debreceni Törvényszék 2024. május 24. napján kelt 102.K.700.156/2024/13. számú közbenső ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A befogadhatóság alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1/1 arányú tulajdonát képezte a Hely1 szám1 hrsz-ú gyümölcsös és út művelési ágú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan). A II. rendű alperes a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 2. § c) pontja alapján az ingatlan kisajátítása iránti kérelmet nyújtott be I. rendű alpereshez, amelyben a kisajátítás céljaként „terület- és településrendezés – egybefüggő Ipari Park létrehozása a Szabályozási Tervben foglaltak szerint 2025. december 31. napjáig” tüntette fel.

[2] Az I. rendű alperes a 2023. november 22. napján kelt SZ/152/02540-12/2023. számú határozatával az ingatlan teljes területét és 1/1 tulajdoni hányadát terület- és településrendezés közérdekű cél megvalósítása érdekében a II. rendű alperes javára kisajátította; a kártalanítás összegét 20.917.787 forintban állapította meg.

[3] A határozat a felperes ellen közigazgatási pert kezdeményezett. Keresetlevelében a határozatot mind a kisajátítás jogalapjában, mind a kártalanítás összege tekintetében támadta.

Az elsőfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság a 2024. május 24. napján meghozott jogerős közbenső ítéletében megállapította, hogy a kisajátítás jogalapja fennáll.

[5] Indokolásában rögzítette, hogy a Hely1 településszerkezeti tervének, szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának jóváhagyásáról szóló 21/2007. (VI. 12.) közgyűlési rendelet (továbbiakban: HÉSZ) 36. § (16) bekezdése tartalmazza a Nyugati Iparterület területére vonatkozó előírásokat, amely szerint a sajátos előírások területei a szabályozási tervlapon lehatárolt 16. sorszámú területekre terjednek ki. Az övezet elsősorban az ipari, az energiaszolgáltatási és a településgazdálkodás, a raktározás és szállítmányozás, valamint ezek kiszolgáló telephelyei nem zavaró hatású ipari-gazdasági építmények elhelyezésére szolgál.

[6] Megállapította, hogy a kisajátítási kérelem benyújtásának időpontjában hatályos Szabályozási tervkivonat, valamint a Hely1 településszerkezeti tervének módosítása jóváhagyása tárgyában született önkormányzati határozat tartalma alapján a Nyugati Ipari Park kijelölt területe a tervkivonaton egyedi jelöléssel körülhatárolható volt, mely magában foglalta az ingatlan teljes területét.

[7] Az [55] bekezdésben hangsúlyozta, hogy ezzel összefüggésben a Kúria a Kfv.37.661/2016/5. szám alatti ítéletében akként foglalt állást, hogy ha a kisajátítás helyi építési szabályzaton alapul, akkor a jogalap fennáll, a kisajátítási cél közérdekűségének további bizonyítása pedig nem szükséges. Egyező jogi érvelés vezethető le az Kfv.37.393/2023/8. számú határozatból is.

[8] Érvelésének lényege szerint az, hogy terminológiai szempontból iparterületről vagy ipari parkról van szó, a kisajátítás kapcsán nem releváns, mivel a közérdekű célt rögzítő HÉSZ és a Szabályozási tervkivonat az iparterület és ipari park elnevezést szinonimaként használják.

[9] Okfejtése szerint a termőföld végleges más célú hasznosítása iránti eljárás és a kisajátítási eljárás az alkalmazandó anyagi- és eljárásjogi rendelkezések szempontjából önálló hatósági eljárásnak minősülnek, más-más szabályok vonatkoznak rájuk. Mivel a kisajátítás iránti kérelem a Kstv. 3.§-ában nevesített jogszabályi feltételekre megalapozottan hivatkozott, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.) szerinti eljárásban hozott végleges határozat pedig a végleges más célú hasznosítást engedélyezte, így a kisajátítási kérelem tárgyában érdemi döntés volt hozható.

[10] Indokolása [67] bekezdésében rögzítette, hogy a felperesi ingatlan teljes egészében a Nyugati Ipari Park (Nyugati Iparterület) területére esett, mely kapcsán az Alaptörvény és a Polgári Törvénykönyrről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szerinti alapelvek sérelme nélkül került megállapításra, hogy a területfejlesztési cél csak a kisajátítás útján biztosítható, az, hogy annak mögöttes célja a cég1 bővítését jelenti, a kisajátítás jogszerűsége kapcsán nem volt jelentősége. Az I. rendű alperesnek további tényállás-tisztázási kötelezettsége nem volt a jogalap kapcsán, döntésében a jogalap fennállásának indokait részletesen megjelölte így a határozat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § és 81. §-ait nem sértette.

A befogadás iránti kérelem

[11] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a közbenső ítélet megváltoztatását, a határozat megsemmisítését és az I. rendű alperes új eljárás lefolytatására kötelezését; másodlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárt bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[12] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, az Ákr. 3. §-át, 62. § (1)-(4) bekezdését, 81. § (1) bekezdését, a Kstv. 1. § (1) bekezdését, a 2. § c) pontját, 3. § (1) bekezdésének c) pontját, 4. § (1) bekezdés c) pontját, 7. § (1) bekezdését, 24. § (4) bekezdését, 28. § (1) bekezdését, 35. § (1) bekezdését, valamint eltért a Kúria Kfv.37.283/2020/5. és a Kfv.37.743/2014/4. számú határozataitól.

[13] Felülvizsgálati kérelme befogadhatóságának jogszabályi alapját a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa), ab), ad) alpontjaiban, valamint b) pontjában jelölte meg.

[14] Nézete szerint a közbenső ítélet [67] bekezdésében kifejtettek eltérnek a Kúria Kfv.37.283/2020/5. számú határozatának [45] bekezdésében és a Kfv.37.743/2014/4. számú határozatában kifejtett jogértelmezéstől. Hangsúlyozta, hogy a fejlesztési cél, mint Nyugati egybefüggő Ipari park nem jelenik meg ugyanis sem a területrendezési tervben, sem a kisajátítási kérelem mellékletét képező HÉSZ-ben, ezért téves a közérdekű cél fennállására vonatkozó ítéleti megállapítás.

[15] Álláspontja szerint az I. rendű alperes megsértette a Kstv. 3. § (1) bekezdés c) pontját, mivel nem vizsgálta kellő részletességgel, hogy a közérdekű cél megvalósítására miért a tulajdonát képező ingatlanon kerülhet sor. Álláspontja szerint a cég1 gyártókapacitásának bővítése, mint magánberuházási cél nem tekinthető közérdekű célnak, ezért a kisajátítás jogalapja nem áll fenn.

[16] Véleménye szerint az I. rendű alperes akkor tett volna eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének, ha egyrészt tisztázza, hogy a végleges más célú hasznosítási engedélyben szereplő gyár területének bővítése a Kstv.-ben rögzített közérdekű célnak minősül-e. Másrészt vizsgálnia kellett volna, hogy a végleges más célú hasznosítást engedélyező határozatban rögzített cél megegyezik-e a kisajátítást kérő által meghatározott közérdekű céllal. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság jogszerűen nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a kisajátítással érintett ingatlanra a kisajátítás közérdekű céljától eltérő céllal kiadott más célú hasznosítási engedély elfogadható lenne.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálati kérelem befogadásának törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn.

[18] A Kp. 117. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt - a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével - indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.

[19] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[20] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, a befogadásról szóló döntés azt a célt szolgálja, hogy a Kúria az egyedi ügyek intézésében is elláthasson jogegységi funkciót. Ebből következően a befogadásról szóló döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia. Önmagában a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat jogsértő jellegére hivatkozás nem alapozza meg a befogadást.

[21] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem általában akkor fogadható be, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának veszélye áll fenn. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel a továbbiakban már nem tartható [Kfv.37.567/2023/2., Kfv.37.232/2023/2.].

[22] A Kúria álláspontja szerint azonban sem az elsőfokú bíróság ítélete, sem a felperes felülvizsgálati kérelme nem vetett fel olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat még ne foglalt volna állást, vagy amely kérdésekben a bírói gyakorlat ne lenne egységes.

[23] A Kúria a Kfv.IV.37.393/2023/8. számú határozatában állást foglalt abban a kérdésben, hogy a kisajátítás céljait az önkormányzat képviselő-testületének rendeletével jóváhagyott helyi építési szabályzat, mint jogszabály meghatározhatja. A rendelet a kisajátítás célja körében a peres feleket köti. A Kfv.37.661/2016/5. számú határozatában kimondta, hogy a kisajátításnak jogszabályban meghatározott közérdekű célok megvalósítása érdekében van helye. Amennyiben a helyi önkormányzat rendelete, mint jogszabály a terület- és településrendezés körében megállapítja a közérdekű célokat, az az ügyben eljáró feleket köti.

[24] A Kúria a Kfv.37.868/2016/6. számú határozata [21] bekezdésében kimondta, az, hogy az ipari telephely létrejöttét követően az ipari telephelyen milyen termelő egység kezd meg a működését a későbbiekben, nem releváns a Kstv. 2. § c) pontja alkalmazása szempontjából. A Kfv.VI.37.149/2024/9. számú határozat elvi tartalma szerint a kisajátítási ügy tényállásához nem tartozik a kisajátított ingatlan kisajátítást követő tovább értékesítése, e körben nem terheli tényállás tisztázási kötelezettség a kisajátítási ügyben eljáró hatóságot.

[25] A joggyakorlat egységének biztosítása szükségtelen, ha az adott jogkérdéseket illetően a Kúria a korábbi határozataiban már állást foglalt, és annak a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet megfelel. A joggyakorlat továbbfejlesztésére a megváltozott gazdasági-társadalmi-jogi környezet szolgálhat alapul, a körülményekben történt ilyen változást ugyanakkor a Kúria nem látott megállapíthatónak, ezért ezen indokból sem indokolt a felülvizsgálati eljárás lefolytatása.

[26] Társadalmi jelentőségre alapozott oknál fogva - Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont - a felülvizsgálati kérelem akkor fogadható be, ha a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége, illetve az ügynek valamely körülménye a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetetten érinti. A perbeli ügyben egy adott ingatlant érintő kisajátítással összefüggésben a Kúria társadalmilag jelentős jogkérdést nem tárt fel, így a befogadás ez okból sem volt indokolt.

[27] Az ügy nem vetett fel az uniós jog értelmezését igénylő kérdést az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 267. cikke értelmében ilyenre a felperes sem hivatkozott. Mindezek hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpont alapján sem volt befogadható a felülvizsgálati kérelem.

[28] A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság a jogerős közbenső ítéletében döntése indokairól a megfelelő részletességgel számot adott, pontosan rögzítette a feltárt tényállást, valamint egyenként és összességükben értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, melynek során az azokból levont következtetései, így az, hogy miért nem volt kihatással az I. rendű alperesi döntés jogszerűségére az iparterület/ipari park önkormányzati jogszabályokban szinonimaként való használata, továbbá, hogy a kisajátítási eljárásban tényként kellett figyelembe venni a termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezését egyértelműen, részletesen kiderülnek az ítélet indokolásából. Ügy érdemére kiható jogszabálysértés valószínűsítése hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont szerinti befogadás feltételei sem álltak fenn.

[29] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel fennállása körében bár a felperes megjelölt két kúriai határozatot [Kfv.37.283/2020/5., Kfv.37.743/2014/4.], amelyektől való eltérést állította, de azoktól az elsőfokú bíróság nem tér el. A hivatkozott kúriai határozatok éppen azt rögzítik, hogy amennyiben helyi önkormányzat rendelete, mint jogszabály a terület- és településrendezés körében megállapítja a közérdekű célokat, az az ügyben eljáró feleket köti. Az elsőfokú bíróság ezzel összhangban állapította meg azt, hogy a kisajátítás jogalapja szempontjából a földrajzilag pontosan körülhatárolható területnek és annak ipari, gazdasági övezetbe sorolása („Ge”) tényének volt jelentősége, mely területek kapcsán a közérdekű célt önmagában a jogszabályi rendelkezés [HÉSZ 36. § (16) bekezdés] megalapozta. Eltérés hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadásnak sem volt helye.

[30] A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdés alapján megtagadta.

A döntés rövid tartalma

[31] *Nincs helye a felülvizsgálati kérelem befogadásának, ha az adott jogkérdés kapcsán a Kúria már korábban állást foglalt, és a jogerős ítélet ettől nem tér el. A joggyakorlat továbbfejlesztése csak a kialakult joggyakorlat meghaladottsága esetén indokolt.*

Záró rész

[32] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadása tárgyában a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. október 3.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina
bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.
bíró

Dr. Horváth Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő